

"Severno od Holivuda: u potrazi za kanadskim filmom" Bojana Ž. Bosiljčića (Beograd: "Stubovi kulture" i Jugoslovenska kinoteka, 1997, 213 str), prva je takva knjiga kod nas, retka u svetu i u samoj Kanadi, nastala za samo godinu dana njegovog boravka u "zemlji javorovog lista", od septembra 1995. do oktobra 1996. godine. Knjiga ima sedam poglavlja sa kratkim uvodom, kako je podeljeno Bosiljčićevih 25 intervjuja sa najeminentnijim predstavnicima kanadske kinematografije, te profesorima i istoričarima filma, filmskim teoretičarima i kritičarima, medju kojima su i ljudi naše dijaspore. Prvo poglavlje "Crno-belo u koloru" je uvod u kanadski film (Kinoteka, Kanadska akademija za film i TV Kanadski filmski institut). Slede poglavlja "Mali veliki film" o načinu državnog finansiranja i funkcionisanja kanadske kinematografije ("Telefilm", "Nacionalni filmski odbor" i državna RTV "CBC"), te "U raljama američkog carstva" o dominaciji susedne holivudske celuloidne imperije o čemu predsednik Udruženja kanadskih distributera i izvoznika kaže: "Živeti pored Amerike, na neki način, izgleda kao spavati sa slonom". Četvrto poglavlje "Canadian dream team" sadrži intervju sa vrhunskim kanadskim autorima, od debitanta Roberta Lepaža do afirmisanih stvaralaca Dejvida Kronenberga, Patriše Rozema i drugih, a u poglavlju "Artisti i modeli" su intervjui sa popularnom kanadskom glumicom Barbarom Iv Haris i britanskom glumicom Helenom Bonem Karter, dobitnicom nagrade "Genija" za najbolju žensku glavnu ulogu u filmu "Margaretin muzej". Šesto poglavlje "Dok javori njišu grane" donosi intervju sa direktorima prestižnih međunarodnih filmskih festivala (Montreal, Toronto, Vankuver, Otava), a poslednje poglavlje "Cinema 2001" čine naslućivanja pravaca razvoja filma u svom drugom veku postojanja (proizvodnja filmova na CD ROM-u i na 70 mm "Imaks" formatu i sistemu). Seriozno i znalački se oslonjajući na vidjenja i procene samih Kanadjana, izbegavši tako svoje moguće propuste, Bosiljčić je ostvario u celini zaokružen i očaravajući osvrt na vek kanadskog filma. Iz njegovog uvodnika saznajemo i da ova brojem, skromna produkcija od tridesetak igranih filmova godišnje, uprkos autorskim veličinama (uz već spomenute, Atom Egojan, Deni Arkan, Loter Blito), do sada nije ovenčana "Oskarom" ili kanskom "Zlatnom palmom", ali je u kategoriji kratkih, dokumentarnih i animiranih filmova nosilac čak 17 "Oskara". Potonje je navedeno na kraju knjige, posle liste filmova, autora i glumaca, dobitnika "Genija", nagrade Kanadske akademije za film i TV ("Genie awards"). Treba još reći da je novinar i filmski kritičar Bojan Ž. Bosiljčić (1957) koautor knjige "Plakat bosansko - hercegovačkog filma" (1988) i autor knjige "Oskar je kriv za sve" (1995), uvršćene u kolekciju Nacionalne biblioteke Kanade.

U prvom predavljanju Bosiljčićeve knjige "Severno od Holivuda", priredjenom drugog dana održavanja FEST-a, 1. februara, osim autora i Maje Volk-Živković, učestvovali su Dinko Tucaković i Predrag Marković, direktor "Stubova kulture", koji je kao malu tajnu najavio skori izlazak još dve knjige u okviru biblioteke "Vek" (ova je druga, a prva je autora Nenada Dikića i Miloša Bajčetića "Kinoteka doktora Frankeštajna: celuloidna istorija medicine"). Mada ozbiljno uzdrman gorkom stvarnošću, što je posebna tema, jubilarni 25. FEST darovao je javnosti još nekoliko vrednih publikacija.

DIMITRIJE STEFANOVIĆ

Beorama, 04/1997

<http://www.beograd.com/beorama/features/film.htm>